

**DURF TE STRIJDEN,
DURF TE WINNEN**

SP

Voorwoord

De stem van Groningen

Bij de vele buurtbezoeken en buurtacties die ik de afgelopen jaren met de SP heb gevoerd, ben ik heel veel leuke, sterke en sterke Groningers tegen gekomen. Mensen die naar elkaar omkijken, elkaar helpen als dat nodig is of samen met elkaar voor een gezamenlijk belang opkomen. Met de onderlinge solidariteit tussen mensen in onze dorpen en buurten zit het wel goed. Dat maakt Groningen een geweldige plek om te wonen. Dat is waarom ik hier nooit meer weg wil.

Tijdens deze buurtonderzoeken en acties merk ik dat mensen een steeds grotere afkeer hebben van de politiek. Deze mensen zien de hoogte van hun huren stijgen, terwijl hun huizen niet of nauwelijks onderhouden worden. Ze zien dat er in de zorg wel winsten naar zorgbedrijven gaan, maar dat zorgwerkers en mensen die zorg nodig hebben in onzekerheid zitten. Zij horen politici jubelen dat het goed gaat met de economie, terwijl de armoede niet afneemt. Zij zien de Groninger bodem leeggezogen worden, maar de aardbevingsschade niet opgelost.

Ik begrijp heel goed dat veel mensen het vertrouwen in de politiek hebben verloren. Ik zie het te vaak gebeuren dat er over mensen wordt besloten door politici die hen niet vertegenwoordigen. Deze politici dienen namelijk de belangen van bedrijven, aandeelhouders, “de markt”, of simpelweg rijkelui. Zo praten ze ook: Ze spreken de taal van ambtenaren, directeuren of economen. Deze politici zien mensen als individuen, als consumenten. Zij willen geen verandering in de macht; zij zitten immers aan de goede kant. Het gaat hen om een onsje meer of minder.

Door stil te blijven en niets te doen, staan we dit toe. Dan blijven de corporaties, zorgmanagers, kapitalisten en rechtse politici het voor het zeggen houden. Zij hebben dan misschien de macht en de middelen: Wij zijn met meer. Wij kunnen de macht teruggrijpen. Door onze stem te verheffen, door samen in actie te komen. Niet door een onsje meer of minder te vragen, maar door de hele weegschaal op te eisen.

Als wij willen dat iedereen betaalbaar kan wonen, fatsoenlijk werk en loon heeft, iedereen recht heeft op de beste zorg. Als wij willen dat de mens voorop staat en niet de winst, dan is er geen tijd en ruimte voor cynisme. Dan moeten we de handen uit de mouwen steken en samen aan de slag gaan.

Wij zullen daaraan in de gemeenteraad ons deel leveren. Wij zullen de stem laten horen van alle Groningers die echte verandering willen. Daar hebben we u bij nodig. Door uw stem op 21 november. Maar vooral door uw inzet. Samen met uw buurtgenoten, collega's en vrienden. Blijf u inzetten voor betere woningen, betere zorg, een betere stad. U vindt de SP aan uw zijde. Binnen en buiten het stadhuis.

Stem SP. De stem van Groningen

Ik reken op uw steun.

Jimmy Dijk, lijsttrekker SP

Inhoudsopgave

Voorwoord

Inhoudsopgave	p. 3
Inleiding: Durf te strijden, durf te winnen	p. 4
1. Volkshuisvesting	p. 6
2. Volksgezondheid	p. 8
3. Herverdeling	p. 10
4. Klimaatrechtvaardigheid	p. 12
5. Verheffing en ontwikkeling	p. 14
6. Infrastructuur en publieke werken	p. 16
7. Groningers van Groningers	p. 18
Kieslijst SP	p. 20

Inleiding: Durf te strijden, durf te winnen

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van de SP Groningen. Een verkiezingsprogramma is voor ons geen boodschappenlijstje waaruit naar hartenlust gestreept en geschoven kan worden tijdens onderhandeling voor een college van burgemeesters en wethouders. In dit verkiezingsprogramma laten wij zien hoe wij de ontwikkelingen in onze stad zien en daar stellen onze eigen opvattingen tegenover.

Groningen is een heerlijke gemeente om te wonen. Niet voor niets is de stad erg in trek en zijn mensen in Haren en Ten Boer trots op hun dorpen, het groen en de voorzieningen. Groningen is niet alleen een mooie gemeente, maar van oudsher ook een sociale gemeente. Een gemeente waar we trots waren op onze volkshuisvesting en het sociale beleid. Waar onder leiding van SP-wethouder Jannie Visscher de thuiszorg het beste geregeld was van het land. Maar dat is snel veranderd. De rijkdom concentreert zich in Groningen, met grote ongelijkheid als gevolg. De markt beperkt in toenemende mate onze zeggenschap. Een kleine elite profiteert.

Tien jaar geleden moest het wereldwijde kapitalisme worden gered. Miljarden euro's belastinggeld werden gebruikt om banken overeind te houden. Tien jaar later is duidelijk wie deze miljarden met name hebben opgebracht. Het geld werd onder het motto "er moet nou eenmaal bezuinigd worden" weggehaald bij de volkshuisvesting, de zorg, het onderwijs. Kortom, bij de publieke sector. De banken zijn gered en kunnen weer bonussen uitdelen, de samenleving zit met de puinhopen.

Ook in Groningen zien we de gevolgen hiervan. Er is groot achterstallig onderhoud in de sociale huurwoningen, waardoor huurders voor veel geld in een huis vol schimmel wonen. Er is grote armoede, die ook kinderen raakt: 1 op de 5 kinderen groeit op in armoede. Onder leiding van de bezuinigings- en vrije-marktpolitiek van D66 is de zorg verschaald. De NAM pompt onze bodem leeg, terwijl Groningers met de schade zitten.

Er zijn ook enkelen die wél profiteren van de teloorgang van de publieke sector. Enkele grote huisjesmelkers die de halve stad bezitten laten in hun dure auto's zien hoe effectief ze jongeren uitknijpen. Zorgbedrijven sluizen belastinggeld door naar hun winsten. Dit zijn geen natuurverschijnselen, maar de directe gevolgen van het rauwe kapitalisme en de rechtse bezuinigingspolitiek.

Dit is geen tijd voor een onsje meer of minder. Dit is de tijd om ongelijkheid actief te bestrijden. Dit is de tijd om het algemeen belang en zeggenschap weer boven winst van enkelen te plaatsen. Dit is de tijd om met iedereen die vindt dat het beter moet alternatieven te maken voor het kapitalisme.

Dat is geen kleine opgave. Dat vereist stevige analyses, goede alternatieven en veel organisatiekracht. De afgelopen jaren heeft de SP laten zien dat het dat kan. Door samen te strijden met buurtbewoners, huurders, zorgwerkers en -cliënten, jongeren en studenten, werkenden en werkzoekenden dwongen deze mensen verbeteringen en échte zeggenschap af. Dat is de kenmerkende werkwijze van de SP. Dat blijven we doen. Maar Groningers verdienen daarnaast een gemeente die aan hun zijde staat. Die niet wegkijkt of alles aan de markt overlaat.

En dat kan. Door te stoppen met megalomane plannen die miljoenen kosten. Zoals de verbouwing van het stadhuis, een enorme popzaal en dure plannen voor de binnenstad. Het is tijd dat de gemeente investeert in Groningers.

Met dit programma wil de SP Groningen die rol vervullen. Door op 21 november de grootste partij te worden en daarna samen te werken met iedereen die bovenstaande analyses deelt en durft te denken over alternatieven tegen de markt en het kapitalisme.

1. Volkshuisvesting

Een dak boven je hoofd is een absolute basisbehoefte. Dit staat in Groningen onder druk. De sociale huurwoningen in de stad kampen met fors achterstallig onderhoud, met schimmel, tocht en vocht tot gevolg. Daarbovenop is de zeggenschap van huurders over hun woningen steeds minder geworden. Huren in de vrije sector rijzen de pan uit. Louche huisjesmelkers hebben praktisch een monopolie op jongerenwoningen. De woningmarkt zit volledig op slot, waardoor starters moeilijk een huis kunnen kopen. De huizen die nieuw gebouwd worden zijn vooral bereikbaar voor mensen met een dikke portemonnee.

Veel van deze problemen komen door de landelijke bezuinigingen op de corporaties. Daardoor werden woningen minder onderhouden en werden er meer sociale huurwoningen verkocht. Maar ook de gemeente had meer kunnen doen. Door meer geld beschikbaar te stellen voor grote vernieuwing, zoals bijvoorbeeld wèl met de binnenstad gebeurt. Of door zeggenschap actief te ondersteunen. Daarnaast vertikt dit college, met een PvdA-wethouder op wonen, het bij nieuwbouwprojecten afspraken te maken met ontwikkelaars over minimumpercentages voor betaalbare huur en koop.

De gemeente heeft ook gefaald in het optreden tegen de machtsconcentratie en het machtsmisbruik van huisjesmelkers. Door stevige oppositie van de SP en acties van bewoners zijn de regels inmiddels aangescherpt, maar nog niet voldoende.

Dat moet en dat kan anders. Groningen moet weer trots kunnen zijn op haar volkshuisvesting. Daarvoor moet de gemeente fors investeren in grootschalig onderhoud van woningen. Ook moeten er nieuwe woningen bij. Sociale huur, goedkope huur en goedkope koop. Zodat we gemengde buurten, wijken en dorpen krijgen. Waar mensen samen leven, werken en naar school gaan. Zodat iedereen kan wonen in een goede en gezonde woningen. Groningers moeten bovendien meer zeggenschap krijgen over hun woningen en hun buurten. Daarnaast moet de gemeente keihard de strijd aan met malafide huisjesmelkers en komt er een stop op de toename van (internationale) studenten zo lang er niet voldoende goede huisvesting is.

Onze voorstellen:

1. Er komt een uitgewerkt aanvalsplan van de gemeente en corporaties om alle sociale huurwoningen achterstallig onderhoud, onveilige balkons, vocht, tocht, schimmel en kou aan te pakken en woningen energiezuinig te maken.
2. Er wordt onderzocht of en hoe de corporatiewoningen herverdeeld kunnen worden onder de corporaties. Het uitgangspunt daarbij is dat woningcorporaties per wijk georganiseerd zijn. Het onderhoud is na herverdeling op het niveau van de beste. Hierbij mogen huurders er in onderhoud niet op achteruit gaan.
3. De gemeente neemt zelf een grote verantwoordelijkheid bij de volkshuisvesting, bijvoorbeeld door het oprichten van een gemeentelijke woningstichting.
4. De zeggenschap van huurders ten opzichte van corporaties wordt fors uitgebreid. Er worden onafhankelijke huurdersorganisaties opgericht, gefinancierd door de corporaties en de gemeente.
5. Alle huurders van een corporatiewoning krijgen een huurverlaging van 5 procent, de corporaties spreken hiervoor hun winsten en reserves aan.
6. Er worden jaarlijks minimaal 500 extra nieuwe sociale huurwoningen bijgebouwd. De verkoop en liberalisering van sociale huurwoningen wordt gestopt. Ook de verkoop aan commerciële investeringsmaatschappijen wordt gestopt.
7. Bij nieuw te ontwikkelen bouwgronden moet minimaal 35 procent van de woningen uit sociale huurwoningen bestaan. Voor woningen met een huur tot 1000 euro en voor goedkope koopwoningen worden afspraken over minimumpercentages gemaakt.
8. In Meerstad worden minimaal 150 sociale huurwoningen bijgebouwd, bijvoorbeeld door een gemeentelijke woningstichting.
9. We voeren een noodstop in tegen huurstijgingen voor woningen met een huur tot 1000 euro.
10. Bij de toewijzing van sociale huurwoningen aan kwetsbare personen zoals statushouders, ex-verslaafden of ex-gedetineerden hanteren we een actief spreidingsbeleid om een concentratie van kwetsbare personen te voorkomen.
11. Huisjesmelkers en malafide bemiddelaars worden in Groningen keihard aangepakt. Er worden geen vergunningen voor commerciële kamerverhuur meer verstrekt en bij misstanden worden vergunningen ingetrokken.
12. Er komt een gemeentelijke verhuurdersinspectie. Deze inspectie controleert actief de kwaliteit en huurprijzen van kamerverhuurpanden. Bij één overtreding volgt een dwingende opdracht tot verbetering, bij een tweede overtreding wordt de verhuurder beboet. Waar mogelijk wordt de vergunning ontnomen en neemt een corporatie het beheer van het pand over of wordt het pand onteigend.
13. Nieuwbouw van jongerenhuisvesting wordt alleen door corporaties gedaan.
14. De RUG en Hanzehogeschool stoppen met het aantrekken van extra (internationale) studenten. Voor internationale studenten die kort in Groningen verblijven bouwen de RUG en Hanze een campus op het Zernike.

2. Volksgezondheid

Er zijn in Groningen grote sociaal-economische gezondheidsverschillen. Daardoor is de levensverwachting met name in de noordelijke stadswijken zo'n 8 jaar lager dan in de zuidelijke wijken. Dat komt grotendeels door de omgeving en leefomstandigheden. Veel mensen leven in ongezonde woningen of hebben beperkte mogelijkheden om hun gezondheidsgedrag aan te passen. Daarbovenop is de toegang tot gemeentelijke (thuis)zorg bemoeilijkt door grotere eigen bijdragen voor minder zorg.

Het D66-beleid heeft gefaald met haar heilige geloof dat de vrije zorgmarkt dit kan oplossen. Ook het idee dat gezondheid simpelweg een eigen keuze is en bewustwordingscampagnes de oplossing bieden heeft gefaald. Sterker nog, recent onderzoek wijst uit dat deze campagnes, hoe goedbedoeld ook, de gezondheidsverschillen juist vergroten.

De gemeente moet de voorwaarden scheppen voor goede gezondheid. Dat begint met een gezonde leefomgeving, het bestrijden en voorkomen van armoede, gezonde huizen en laagdrempelige hulp en zorg in de buurt. Uitgevoerd door goede en betrouwbare zorgwerkers, zonder geldverspillende bureaucratie en zonder eigen bijdragen.

De SP heeft laten zien dat we dat verschil kunnen maken. Nadat de SP met wethouder Jannie Visscher 8 jaar verantwoordelijk is geweest voor de thuiszorg, riep de FNV Groningen uit tot één van de twee gemeentes waar de zorg het beste was geregeld. Die titel veroveren we terug.

Onze voorstellen:

1. We richten een gemeentelijke thuiszorgorganisatie op, zonder marktwerking en zonder eigen bijdrage. Werknemers komen in vaste dienst, zodat cliënten een vertrouwde hulp hebben. Zo stellen we de zorg voor mensen in de stad centraal, in plaats van winst voor zorgbedrijven.
2. Dagbesteding blijft laagdrempelig en zonder eigen bijdragen. De activiteiten worden in de buurt georganiseerd. Uitgangspunt daarbij is dat er zoveel mogelijk Groningers die deze activiteiten gebruiken samen deelnemen. Daarbij is er voldoende begeleiding en persoonlijke aandacht voor de meest kwetsbare deelnemers.
3. Eenzaamheid maakt mensen ongelukkig en ziek. De gemeente maakt geld vrij om samen met de WIJ-teams desgewenst met alle inwoners vanaf 67 jaar te spreken over eventuele eenzaamheid en gewenste activiteiten in zorg-, welzijns- en buurtcentra.
4. De tekorten in de jeugdzorg zijn veel te hoog. Bovendien kent de organisatie ervan een gebrekkige democratische controle. Om problemen voor jongeren te voorkomen moet veel meer geïnvesteerd worden in preventieve activiteiten in buurten, wijken en op scholen. Wanneer preventie niet toereikend is en intensieve(re) zorg en begeleiding van jongeren nodig is, is de gemeente volledig verantwoordelijk voor kwalitatief goede voorzieningen. Het college legt jaarlijks aan de bevolking en de raad verantwoording af van de uitvoering van de jeugdzorg.
5. Een gezonde omgeving is een voorwaarde voor gezond leven. De Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) krijgt een uitgebreide controlerende functie op de gezondheid van de omgeving. Bijvoorbeeld door actief te controleren op schimmels en andere gezondheidsrisico's in huurwoningen van woningcorporaties, in scholen, rondom vervuilende bedrijven, of bij de uitvoering van werkzaamheden.
6. Om ervoor te zorgen dat zo min mogelijk kinderen gaan roken, gaat de gemeente uitdrukkelijk de strijd aan met de verslavingsindustrie. We maken afspraken met supermarkten en ondernemers om het aanbod van sigaretten minder herkenbaar te maken en in te perken.
7. De gemeente is terughoudend met nieuwe rookvrije plekken. Het weren van mensen uit de publieke ruimte werkt aantoonbaar niet en zorgt voor gezondheidstweedeling in onze stad. In plaats daarvan bieden we laagdrempelige begeleiding bij stoppen met roken, bijvoorbeeld via de WIJ-teams.
8. Bewustwordingscampagnes ter bevordering van een gezonde leefstijl die eenzijdig gericht zijn op de eigen verantwoordelijkheid, stoppen we. In plaats daarvan ontwikkelen we concrete en laagdrempelige programma's die daadwerkelijke hulp bieden.
9. De premie voor de gemeentelijke, collectieve zorgverzekering wordt verlaagd voor mensen met een laag inkomen. Ook mensen met een inkomen tot 130 procent van het sociale minimum krijgen toegang tot de gemeentelijke, collectieve zorgverzekering.
10. De SP ziet het eigen risico en eigen bijdragen als boetes op ziek zijn. Ziek zijn is namelijk geen keuze. Daarom wordt de gemeentelijke compensatie voor het eigen risico en de meerkosten voor chronische zieken en gehandicapten verdubbeld en verhoogd naar 800 euro. Waar nodig bieden we extra inkomensondersteuning en -compensatie.
11. Er mag geen tekort aan bedden in de nachtopvang voor dak- en thuislozen zijn.
12. De tippelzone aan de Bornholmstraat gaat pas definitief dicht als de laatste op de zone werkzame vrouw onder goede begeleiding 'uitgestapt' is.

3. Herverdeling

De samenleving is gebaat bij een gelijkwaardige verdeling van kansen en middelen. Dit voorkomt niet alleen ellende die bij armoede komt kijken, maar ook sociaal isolement en verkleint culturele verschillen. Mensen zijn gelukkiger als ze voldoende zekerheid hebben in hun bestaan. Deze zekerheid is de afgelopen jaren afgebroken door Haagse bezuinigingspolitiek. De vruchten van de arbeid vloeien vooral naar kapitaalverstrekkers en hun winsten, terwijl werknemers er niet van profiteren. Waar werkenden en werkzoekenden al 40 jaar niet in koopkracht zijn gestegen, MKB'ers en ZZP'ers zichzelf en hun personeel niet meer betaalbaar kunnen verzekeren, daar krijgen buitenlandse aandeelhouders van multinationals miljarden cadeau.

De Haagse bezuinigingspolitiek heeft ook voor Groningen gevolgen gehad. In Groningen groeit 1 op de 5 kinderen op in armoede en leeft 1 op de 7 huishoudens in armoede. Tweederde van alle bijstandsgerechtigden in de stad leeft al drie jaar of langer in armoede. Zij hebben geen perspectief op werk en inkomensverbetering en bij een kleine tegenvaller ontstaan er schulden. De afgelopen 4 jaar heeft de gemeente te weinig gedaan aan armoedebestrijding en is alleen bezig geweest met armoedeverlichting. Nu is het tijd dat Groningers die de hardste klappen van de crisis hebben gehad er in harde euro's op vooruit gaan.

Als we problemen met armoede en onzekerheid een halt toe willen roepen, dan moet er fors worden geïnvesteerd in meer en gepast werk voor mensen met een beroepsopleiding. Vast werk moet worden gedaan door vaste werknemers. De gemeente speelt daarin een belangrijke rol door meer mensen in vaste dienst te nemen. Door de uitvoering van gemeentelijke taken niet meer uit te besteden zorgen we voor democratische zeggenschap over onze publieke sector, krijgen werknemers met uitvoerenden taken meer zekerheid en wordt de verhouding beleidsmakers en dienstverleners bij de gemeente verbeterd.

De SP wil mensen en gezinnen de inkomenszekerheid en rust bieden om hun leven verder op te bouwen. Het verdelen van werk en welvaart zorgt voor een gelukkige Groningse samenleving waar voor iedereen een werkplek is en waar iedereen een bijdrage kan leveren en hier een fatsoenlijk inkomen aan over kan houden.

Onze voorstellen:

1. De gemeente investeert bij economische programma's meer in de wijkeconomie en banen in de zorg, bouw, techniek en maakindustrie.
2. De gemeente investeert in 1000 nieuwe en vaste banen voor mensen met een beroepsopleiding of die een beroepsopleiding volgen. We nemen de schoonmakers van gemeentelijke panden en de scholen in vaste dienst, zorgen ervoor dat iedere school en buurtcentrum een (extra) conciërge of activiteitenbegeleider krijgt, de gastvrouwen en -mannen van de fietsenstallingen komen in vaste dienst bij de gemeente en bij stadsbeheer komen meer mensen in de groenvoorziening aan het werk.
3. De economie trekt aan maar een grote groep mensen profiteert daar niet van. De gemeente gaat werkgevers loonkostensubsidie verstrekken die mensen die door omstandigheden moeilijk aan het werk komen voor drie jaar of langer in dienst nemen. De werknemer ontvangt hierbij 120 procent van het minimumloon. Bij maatschappelijke organisaties kunnen deze banen volledig gesubsidieerd zijn. Met bedrijven worden afspraken over het percentage loonkostensubsidie gemaakt.
4. De gemeente blijft zich inzetten voor beschermde werkplaatsen. De sociale werkplaats moet werk blijven bieden waar mensen trots op zijn en een fatsoenlijk loon voor krijgen.
5. Wij erkennen de problemen van werkende armen en jongeren door doorgeschoten flexwerk en geven als gemeente het goede voorbeeld door mensen in vaste dienst te nemen.
6. De kwijtschelding van de afvalstoffenheffing voor mensen die moeten rondkomen van een minimuminkomen wordt verruimd. De termijn van vijf jaar moet worden teruggebracht naar twee jaar en de afvalstoffenheffing moet volledig kwijtgescholden worden. Dit levert Groningers met een laag inkomen jaarlijks 100 tot 200 euro op.
7. De gemeente mag mensen die langere tijd van een laag inkomen moeten rondkomen een individuele inkomens-toeslag toekennen. Nu gebeurt dit pas nadat mensen 5 jaar van het sociale minimum hebben moeten leven. Voortaan gaat de gemeente dat na twee jaar doen. Dit zorgt voor een inkomensstijging van ongeveer 5 procent.
8. De gemeentelijke inkomensvoorzieningen voor mensen met een laag inkomen breiden we uit. De kleding- en speelgoedbonnen voor kinderen uit arme gezinnen worden ook de komende jaren ingezet.
9. Om de risico's onder MKB-ers en ZZP'ers te spreiden richt de gemeente een broodfonds op waarbij MKB-ers en ZZP'ers zich aan kunnen sluiten. Zo worden zij tegen een redelijk tarief verzekerd bij ziekte van werknemers.
10. De gemeente gaat de strijd aan met winkelcentra die koopzondagen verplicht aan ondernemers opleggen. We geven vastgoedbobo's niet de vrijheid om de dienst uit te maken in besturen van winkeliersverenigingen en/of WE's.

4. Klimaatrechtvaardigheid

Een van de grootste uitdagingen van deze tijd is om ons energieverbruik terug te dringen en de overstap te maken naar schone energie. Die uitdaging zullen we gezamenlijk het hoofd moeten bieden. De trend van de afgelopen jaren moet gekeerd worden. Er werd gedaan alsof je het klimaat kan redden met individuele keuzes en consumentisme. Ondertussen vertragen grote bedrijven met veel belangen in de olie- en kolenindustrie de omschakeling naar groene energie. Daarbij is het bedrijfsleven voor 90% van de milieuvuiling verantwoordelijk en worden bedrijven daar amper voor belast. Huishoudens dreigen op deze manier op te draaien voor de kosten.

Daarom richt de SP zich op lokale, collectieve oplossingen die zorgen dat we flinke stappen zetten naar het zelf voorzien in de energiebehoefte. Niet alleen voor de mensen die het kunnen betalen, maar voor iedereen. Investerings in groene projecten komen ten gunste van onze bewoners en aan het op gang houden van nieuwe groene projecten. Zo wordt Groningen minder afhankelijk van grote bedrijven en krijgen we meer te zeggen over milieuverbeterende keuzes die we maken.

Onderdeel daarvan is dat we in Groningen door collectieve actie veranderingen afdwingen. De gevolgen van de gaswinning maakt pijnlijk duidelijk dat dit hard nodig is. We gaan bedrijven als Shell en de NAM met de mensen in de provincie een halt toe roepen. Door energiebesparing, energieproductie en de keuzes over het milieu en natuurlijke bronnen voor ons op te eisen, zorgen we dat iedereen mee kan doen en mee kan delen in klimaatrechtvaardigheid.

Onze voorstellen:

1. De gaswinning wordt zo snel mogelijk gestopt Door gezamenlijke actie dwingen we de NAM, alias Shell en Exxon Mobile, uit de provincie. Groningers gaan samen bepalen hoe we de gaswinning, versterking en schadeherstel gaan regelen. De NAM gaat hiervoor betalen.
2. Om nieuwe, schone energieopwekking te ontwikkelen richten we een gemeentelijk energiebedrijf op. Zo pakken we de democratische controle op onze toekomstige nutsvoorzieningen terug. Dit biedt de beste garanties op een rechtvaardige verdeling van de lasten en lusten.
3. Er komen zonnepanelen op alle daken van gemeentelijke panden. De gemeente legt ook op zoveel mogelijk daken van corporatiewoningen zonnepanelen. Deze investering wordt langzaam afgelost door de corporaties, waarna zij eigenaar worden. De huren worden hierdoor niet verhoogd.
4. We starten geen nieuwe aardwarmteprojecten. Voor het warmtenet gebruiken we restwarmte van bedrijven en andere schone bronnen.
5. De gemeente gaat weer zorgen dat grofvuil gratis wordt opgehaald.
6. Er wordt geen DIFTAR (betalen per zak of kilo) ingevoerd in Groningen. We zetten in op verbeteringen van de nascheiding. Mocht het daarvoor nodig zijn om meer scheidingsmogelijkheden voor Groningers te hebben, dan zorgen we daarvoor.
7. De bezuiniging op het beheer en onderhoud draaien we terug, zodat het niveau weer wordt verhoogd. We maken hiervoor op wijkniveau plannen met bewoners.
8. Er worden in Groningen geen milieuzones ingevoerd, die vervuilende voertuigen in bepaalde gebieden verbieden. Wel maken we het OV en de taximarkt minder vervuilend door bij aanbestedingen hierover afspraken te maken.
9. De gemeente subsidieert geen elektrische laadpalen in buurten en wijken. Dit geldsteken we liever in zonnepanelen en energiebesparing van woningen en gebouwen.
10. De Hortus in Haren is één van de oudste en grootste botanische tuinen van Nederland. De gemeente neemt de vrijwilligers zoveel mogelijk in dienst en ondersteunt in het behoud en de ontwikkeling van de Hortus.
11. We leggen een nieuw bos aan en stellen nieuwe grond ter beschikking voor meer volkstuinten.
12. We schaffen de hondenbelasting af.

5. Verheffing en ontwikkeling

Onderwijs, cultuur en sport en ontspanning zijn essentiële onderdelen van het leven. Hierdoor kunnen mensen zich ontwikkelen, verwezenlijken en uitstijgen boven de alledaagsheid van het bestaan. Of het is gewoon heel prettig en ontspannend. Het kan mensen verbinden, een verhaal vertellen. Kortom, het maakt een samenleving compleet.

Een absolute voorwaarde is dat iedereen eraan kan deelnemen. Er mogen geen financiële drempels zijn om deel te nemen aan sport of cultuur. Maar er mogen ook geen inhoudelijke drempels zijn. Teveel zien we dat ons cultuurbeleid vormgegeven wordt door en gericht is op een kleine culturele elite. Bovendien lijkt cultuur steeds vaker plaats te moeten vinden in prestigieuze gebouwen en wordt de artistieke waarde secundair gemaakt aan gebiedsontwikkeling of stadsreclame.

Ook qua segregatie in het onderwijs doet Groningen het steeds slechter. Er ontstaan “zwarte” - en “witte” scholen. Dat houdt daadwerkelijke integratie tegen. Integratie tussen mensen van verschillende achtergronden, maar ook integratie van mensen met grote inkomensverschillen. Daarvoor dient ook de democratische controle op scholen(gemeenschappen) te worden bevorderd.

De gemeente zorgt ervoor dat iedereen mee kan doen in de samenleving, ongeacht zijn achtergrond of de dikte van de portemonnee. Bijvoorbeeld door financiële drempels weg te nemen voor sport en cultuur. De gemeente zorgt er bovendien voor dat iedereen kan deelnemen aan cultuur: kijken of zelf beoefenen. Door amateurkunst te ondersteunen en cultuur dichtbij huis en op straat te organiseren. Daarnaast gaat de gemeente zorgen voor gemengde scholen en breidt het de democratische controle van docenten op de openbare scholengemeenschap uit.

Onze voorstellen:

1. Uitgangspunt bij cultuurbeleid is dat het waarde toevoegt aan het leven van alle Groningers. De gemeente ondersteunt actief amateurgezelschappen, wijktheaters en alle andere plaatsen waar Groningers zelf cultuur maken.
2. Om alle Groningers in aanraking te laten komen met kunst en cultuur, biedt elke gesubsidieerde instelling de stad eens per jaar een gratis voorstelling aan en betrekken ze daar actief Groningers bij.
3. Geld voor cultuur moet naar cultuur, niet naar gebouwen. Als huisvesting voor culturele instellingen nodig is kiest de gemeente voor doelmatige bouw waarbij de artistieke invulling leidend is, niet voor dure prestigeprojecten.
4. De Oosterpoort blijft indien mogelijk in het huidige gebouw. We geven geen honderden miljoenen uit voor een nieuwe poptempel zoals de ZiggoDome.
5. Het Groninger Forum had er nooit moeten komen, maar het is nu een feit. We houden echter vast aan de exploitatie zoals die is voorgespiegeld aan de Groningers in het referendum. Er kan bezuinigd worden op de exploitatiekosten. Het moet bovendien een gebouw van en voor iedereen worden: niet van een kleine elite.
6. Op het Clockhuys, het centrum voor kunst en cultuur in Haren, wordt niet bezuinigd. De gemeente moet eigenaar van het pand blijven. Zo kan de huur voor de gebruikers zo betaalbaar mogelijk blijven.
7. Na het succes van het stadsstrand (Vrydemalaan/Bloemensingel) zoeken we in het Stadspark een plek voor het aanleggen van een nieuw stadsstrand.
8. Voor betere aanpak van de blauwalgoverlast in de Kardingerplas moet naar aanvullende maatregelen gezocht worden zoals mogelijk een goede doorstroming.
9. We zorgen weer voor schoolzwemmen op openbare scholen.
10. De zwembaden De Scharlakenhof, De Blinkerd en Zwembad Hoogkerk, in Ten Boer, Haren en Hoogkerk verdienen de steun van de gemeente. De bezoekersaantallen blijven toenemen. De zwembaden komen in beheer van de gemeente.
11. We bestrijden het fenomeen van zwart en witte scholen. Bijvoorbeeld door het hanteren van dubbele wachtlijsten of andere aangetoonde oplossingen.
12. De kwaliteit van schoolgebouwen wordt voor alle schoolgebouwen op peil gebracht.
13. We onderzoeken de mogelijkheid voor een lerarenparlement die alle besluiten van de openbare onderwijsstichting (O2G2) moet goedkeuren.
14. We zien een toename van het aantal kinderen dat zonder ontbijt naar school komt. Dat is zeer ongewenst. De gemeente verhoogt de inzet richting ouders. Zo nodig starten we op alle basisscholen, als onderdeel van het lesprogramma, met schoolontbijten. De gemeente financiert een belangrijk deel hiervan.
15. De gemeente ondersteunt initiatieven zoals stadstuinen en stimuleert de ontwikkeling van schooltuinen.
16. Te veel mensen spreken de Nederlandse taal niet of heel slecht. Als we een samenleving willen, moeten we elkaars taal spreken. Daarom komen er gratis gemeentelijke taallessen. Deze stellen we verplicht voor iedereen die in Groningen woont en de taal niet spreekt.

6. Infrastructuur en publieke werken

Of je nou met het openbaar vervoer, de auto, brommer, fiets of lopend gaat: in het stadhuis wordt bepaald hoe wegen, fietspaden en stoepen erbij liggen. Vaak worden plannen buiten bewoners om gemaakt, waarna erop informatie- en inspraakavonden alleen nog de scherpe kantjes af kunnen worden gehaald. Hier moet verandering in komen, want de inrichting van de stad gaat iedereen aan.

Gebruikers van de openbare ruimte weten vaak erg goed waar de knelpunten zitten. Daarom moeten zij gelijkwaardig met ontwerpers in gesprek over de nieuwe invulling van wegen. De SP is er voorstander van dat veel mensen in de stad op de fiets gaan, dat we zorgen voor voldoende parkeerplekken en we het gebruik van openbaar vervoer in plaats van de auto stimuleren. Voor deze keuzes hebben we de steun van mensen in wijken, dorpen en buurten nodig.

Daarom gaan deze mensen meepraten over de veranderingen in ons wegennet, de parken en andere openbare ruimte. Ook bij grote projecten die voor de hele stad noodzakelijk zijn, laten we onze inwoners niet aan de kant staan. Echte inspraak is als inwoners, ontwerpers en gemeentepolitiek gezamenlijke doelen nastreven en er op democratische wijze de uitvoering hiervan wordt vastgesteld. Bij de uitvoeringen zorgen we dat er onder goede CAO's met personeel uit de regio wordt gewerkt en wegen we de gevolgen voor mens en milieu sterk mee. De SP heeft er vertrouwen in dat buurtbelangen en algemene belangen niet haaks op elkaar hoeven te staan.

Verkeersveiligheid is al jaren één van de grootste zorgpunten van Groningers. Volgens de politie kan er in 30km-zones niet worden gehandhaafd omdat wegen op 50 km/u zijn ingericht. Hier brengen we verandering in.

Onze voorstellen:

1. Het vertrouwen in de aannemers die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de Zuidelijk Ringweg is tot een nulpunt gedaald. De geslotenheid en de vertraging van het project schaden het vertrouwen in een goede uitkomst. De SP wil een onafhankelijk onderzoek naar de uitvoerbaarheid van de Zuidelijke Ringweg.
2. De inpassing van een nieuwe Westelijke Ring wordt in samenspraak gedaan met bewoners uit de aanliggende wijken. Hierbij moeten de wijkverbindingen van en naar Vinkhuizen verbeterd en veiliger worden. Ook maken we plannen om deze verbouwing in beheer van de gemeente uit te voeren.
3. Bij de nieuwbouw van het Stationsgebied laten we het historische station intact. Woningbouw aan de zuidzijde van het station moet voor 40 procent uit sociale woningbouw bestaan.
4. Bij grote projecten zoals de Zuidelijke Ringweg, Westelijke Ringweg en het Stationgebied wordt werk gemaakt van lokale werkgelegenheid onder voorwaarde van goede CAO's.
5. Het Oosterhamriktracé blijft autovrij. Er komen gratis pendelbussen voor het personeel van het UMCG vanaf de P+R Kardinge, Hoogkerk, Haren, het Sontplein en het Europapark. We steunen het alternatieve voorstel van een aantal wijkorganisaties om van de Korreweg geen fietsstraat te maken. Bromfietsen en snelle fietsen worden naar de autorijbaan verwezen.
6. Binnen de ring gaan we met wijkbewoners aan de slag om verkeer tussen wijken zoveel mogelijk via de ringweg te laten lopen. Binnen de wijken richten we het verkeer daarop in.
7. Om de verkeersveiligheid in 30km-zones te verbeteren, maken we met buurten plannen om de verkeerssituatie zo te verbeteren dat te snel rijden bemoeilijkt wordt en hardrijders beboet kunnen worden.
8. De fietspadkruising met de Eikenlaan wordt verbeterd door een fiets- of autotunnel aan te leggen.
9. Er blijven bussen vanuit de stadswijken over de Grote Markt rijden. In de wijken zorgen we voor een fijnmazig OV-netwerk en voldoende haltes in onze dorpen, buurten en wijken.
10. Het VN verdrag inzake de rechten van personen met een handicap verplicht de gemeente de samenleving toegankelijk te maken voor iedereen. Daarom wordt de toegankelijkheid van publieke gebouwen en openbare ruimte verbeterd, maar ook de toegankelijkheid van huisvesting, het onderwijs, de arbeidsmarkt, de informatievoorziening en andere verplichtingen die dit verdrag opsomt.
11. De plannen voor de binnenstad zijn mooi, maar vooral de wijken hebben stevige investeringen nodig. De SP vindt 22,5 miljoen euro alleen voor de binnenstad te veel geld. En dit wordt zeker niet uitgebreid met nog eens 42 miljoen euro.
12. We stoppen de periodieke aanbesteding van het WMO- en doelgroepenvervoer. We zorgen voor langdurige contracten of richten hiervoor een gemeentelijk bedrijf op.
13. Voor het stads- en streekvervoer richten we een personeels-BV voor buschauffeurs en ander uitvoerend personeel op. Busbedrijven worden verplicht dit personeel in te zetten.
14. Betaald parkeren breidt zich als een olievlek uit over de stad. Daarom voeren we voor bewoners drie zones in:
1. Binnenstad (vergunning: huidig tarief). 2. Schilwijken (vergunning: huidig tarief). 3. De rest (vergunning gratis).
Ieder huishouden krijgt een bezoekerspas met een standaard aantal parkeeruren. We voeren digitaal en telefonisch straatparkeren in. Daarnaast verhogen we de tarieven voor straatparkeren en de P+R-parkeerplaatsen worden gratis (op het buskaartje na).
15. Parkeren in het centrum van Haren wordt de eerste 1,5 uur gratis. Op die manier houden we het voor bezoekers aantrekkelijk om in Haren te winkelen.

7. Groningers van Groningers

‘De stad is van ons allemaal’ is niet alleen een mooie slagzin. De gemeente moet zich daar doorlopend voor inzetten. Dat kan door mensen de mogelijkheden te bieden met hun buurt en wijk activiteiten te organiseren en door inwoners als tegenmacht voor plannen van de gemeente te organiseren. Ook staan we mensen bij die door woningbouwcorporaties en bedrijven onrechtvaardig worden behandeld.

Verder voorkomen we dat nog meer gemeentelijke taken door bedrijven worden uitgevoerd en proberen we een deel daarvan weer in eigen handen te krijgen. Zo kunnen we democratische besluiten nemen over de levering van de diensten en zijn niet alleen de verliezen, maar ook de winsten weer voor rekening van de gemeente en samenleving. Voor bedrijven die werknemers uitknijpen en oneerlijk concurreren met lokale ondernemers is geen plaats in de stad.

Bovendien pakken we zoveel mogelijk geprivatiseerde gemeentelijke diensten en -werken weer terug of gaan hier langdurige en vaste samenwerking mee aan. Denk hierbij aan het OV, de ICT, de thuiszorg, de schoonmaak, de beveiliging, de catering, de woningbouw en de bewindvoering.

Onze voorstellen:

1. Er worden geen nieuwe privatiseringen doorgevoerd. Zo veel als mogelijk draaien we privatiseringen van gemeentelijke diensten terug. We stoppen met het aanbestedingscircuit.
2. Er wordt fors bezuinigd op de verbouwing van het stadhuis. De huidige kosten van 16 miljoen euro zijn belachelijk hoog. We investeren in Groningen en Groningers, niet in nieuwe en luxe vergaderzalen in het stadhuis.
3. Alleen gekozen volksvertegenwoordigers of de eerste opvolgende op de lijst mag het woord voeren. Hiermee beperken we het aantal zogenaamde commissieleden en kan er op deze vergoedingen worden bezuinigd.
4. Er wordt een grote huurdersraadpleging onder huurders en woningzoekenden georganiseerd. Hierbij wordt gevraagd naar betaalbaarheid, beschikbaarheid, verduurzaming en onderhoud. Op deze manier weten corporaties veel beter waar zij met de gemeente aan moeten werken.
5. Iedere buurt krijgt een onafhankelijke bewonersondersteuner, ter ondersteuning van het organiseren van tegenmacht.
6. Voorzieningen in Haren en Ten Boer houden we in stand of worden juist meer ondersteund door de gemeente (zoals zwembad en Hortus Haren).
7. Elke wijk en elk dorp krijgt een eigen budget. Met deze budgetten kan de sociale samenhang in buurten en wijken worden vergroot. Buurt- en wijkorganisaties worden verantwoordelijk voor de besteding van de budgetten.
8. Voor bedrijven die achter hun hippe maskers gewoon rauw kapitalistisch zijn (zoals Uber, AirBnB en Deliveroo) is in Groningen geen plek. Alleen wanneer zij voldoen aan alle regels, voorwaarden en vergunningen die in hun sector gelden kunnen zij toegelaten worden.

Kieslijst SP

1. Jimmy Dijk
2. Wim Koks
3. Bob de Greef
4. Daan Brandenburg
5. Lucy Wobma
6. Jurjen Huisman
7. Gert Jan Rus
8. Jildou de Jong
9. Rikus Brederveld
10. Jona Duran
11. Hans de Waard
12. Kees Frenay
13. Jaap Dijk
14. Josee Beerling
15. Floor Mertens
16. Dennis Molema
17. Lisa de Leeuw
18. Luuk de Jonge
19. Kina van Halen
20. Azza Heles
21. Bram Dingelstad
22. Doreen Weening
23. Hans-Jelle Brandenburg
24. Patricia Ritsema-Schut
25. Rinsje Kleistra
26. Evalien Verschuren
27. Anneke Heeroma
28. Mechteld van Duin
29. Sandra Beckerman
30. Rosita van Gijlswijk